

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS
TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—
shes kuukirjaga „Konjunktur“ Kr. 12.—
Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janusson
Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus
Sektiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 49

Tallinn, 8. detsembril 1936

II aastakäik

SISU:

	Lhk.
PÖLLUMAJANDUS	
Puu- ja küügilijasaakide lõplikke andmeid . . .	898
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Tööloolu ja tootmistegevus suurtööstuses oktoobris	900
Lähiuudiseid	902
LAEVANDUS	
Prahiturg novembri lõpul	903
HINNAD	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	905
PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	904
Põllumajanduslik väljavedu	904
Peekoniturg	906
Tapaloomade ja lihaturg	906
Kanamunaturg	906
Piimaturg	907
Teraviljaturg	907
Linaturg	908
Kartuliturg	909
Aedviljalurg	909
Kalaturg	909
VÄLISMAA MAJADUSTEATMEID	
Uudiseid Läti majanduspoliitika ja seadusandluse alalt	910
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaaruanne	912
VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Kartulikasvatuse Palestiinas	913
Blokeeritud summad Poola Pangas	914
Eeltöid „Lanitali“ valmistamiseks	915
Poola või väljavedu	915
Poola ehitustööstus	915
Poola tekstiilitööstus	915
Poola paberitööstus	915
Põllumajandus	915
Piirituse segamine bensiini hulka Leedus	915
Investeeringud Leedus	916
Kalakonservide väljaveo suurenemine P.-Am. Ühendriigesse	916
Austria seemnekartulite väljavedu Argentiinasse	916
Juustu väljaveo kontroll Sveisits	916

CONTENTS:

	Page
AGRICULTURE	
Production of Fruits and Vegetables	898
INDUSTRY AND TRADE	
Employment and Industrial Activity in October	900
Sundry Information	902
SHIPPING	
Freight Market at the End of November	903
PRICES	
Prices and Quotations	905
AGRICULTURAL MARKETS	
Butter Market	904
Exports of Agricultural Products	904
Bacon Market	906
Cattle and Meat Market	906
Egg Market	906
Milk Market	907
Grain Market	907
Flax Market	908
Potato Market	909
Vegetable Market	909
Fish Market	909
FOREIGN COUNTRIES	
Economic Policy and Laws in Latvia	910
INFORMATION PART	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	912
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Potato Growing in Palestine	913
Blocked Sums in the Bank of Poland	914
Preparations for Manufacture of „Lanital“ in Poland	915
Polish Butter Exports	915
Polish Building Industry	915
Polish Textile Industry	915
Polish Paper Industry	915
Agriculture	915
Adding of Spirit to Benzine in Lithuania	915
New Investments in Lithuania	916
Increased Export of Canned Fish from Norway to U.S.A.	916
Export of Seed Potatoes from Austria to Argentina	916
Cheese Export Control in Switzerland	916

Fr. K. Kretzschmar
silm ENK RING
Reamark

PÕLLUMAJANDUS

PUU- JA KÖÖGIVILJASAAKIDE LÕPLIKKE ANDMEID.

PRODUCTION OF FRUITS AND VEGETABLES.

Puuvilja- ja marjasaak.
Production of Fruits and Berries.

Puuvilja- ja marjasaagi kohta kogusid k. a. andmeid esmakordselt aiandus-korrespondendid, suures osas aiandus-assistendid — 1. juuliks viiepallise hindamissüsteemi ja 1. septembriks saagi eelteate järgi. Nüüd on saadud ja läbitöötatud saagi teated lõplikul kujul.

Õunasaak kujunes korrespondentide hinnangul 8,2 kg puult riigi-keskmiselt. Arvestades, et meie õunapuude koostis on võrdlemisi noor, ei või k. a. õunasaaki pidada päris madalaks, olgugi et saak oli võrdlemisi väike. Kõrgemaid saake keskmiselt puu kohta saadi Viljandimaal 11,8 kg ja Virumaal 10,2 kg, kuna maakeskmiselt kujunes õunasaak madalaimaks Harjumaal 3,8 kg puult. Õunte kogusaak kujunes k. a. 197 000 kv-le, millest andis suurima osa Tartumaa, kuid võrreldes suurema puude ja ka rahva arvuga oli Tartumaal õunasaak kehvem kui Viljandimaal. Tartumaal saadi õunu 53 100 kv 590 000 puult, s. o. 9 kg keskmiselt puult, Viljandimaal 4 120 kv 340 000 puult, Tartumaal toodeti õunu elaniku kohta 29 kg, Viljandimaal 53 kg. Harjumaal oli õunasaak vaid pisut üle 3 kg, olles seega madalaim maakeskmiselt. Üldiselt võib öelda, et P.-Eestis oli õunasaak tunduvalt väiksem kui L.-Eestis. P.-Eesti on õunakasvatuseks ka ilmastiku- ja maastikuoludelt ebasobivam L.-Eestist, seepärast on ka P.-Eestis õunapuude arv väiksem kui L.-Eestis. K. a. oli keskmine saak õunapuude kohta P.-Eestis tunduvalt madalam kui L.-Eestis.

Pirnisaaki hindasid korrespondendid riigikeskmiselt 3,7 kg-le puult ja kogusaaki 3 700 kv-le. Maade järgi oli pirnisaak väga erinev. Kõrgemaid saake saadi Viljandimaal — 8,5 kg puult ja Petserimaal — 7,0 kg puult, kuna madalamaid saake saadi — Tartumaal 0,7 kg, Järvamaal 1,6 kg ja Virumaal 1,7 kg puult. Pirnide kogusaagist andis ligi poole Petserimaa, kuna seal oli ka pirnipuude arv suurim. Pirni kogusaak Petserimaal tõusis üle 1 600 kv. P.-Eesti on

pirnikasvatuseks ebasobivam, mistõttu seal on puude arv väiksem ja ka keskmised saagid puult madalamad.

Ploomisaak oli osalt hea, osalt rahuldav. Riigikeskmiselt saadi ploome 2,8 kg puult ja nende kogusaak tõusis üle 17 000 kv. Maade järgi andis suurimat ploomitoodangut Viljandimaa — ligi 3 400 kv, kuid keskmine saak puult oli kõrgeim Saaremaal — 5,1 kg; madalaimat ploomisaaki puult saadi Järvamaal — 0,6 kg. Ositades ploomisaaki kogu elanikkonnale, langeb elaniku kohta 1,5 kg.

Kirsi keskmine saak puult oli sama suur kui ploomidelgi — 2,8 kg. Kõrgemat saaki maakeskmiselt puu kohta saadi Petserimaal — 6,0 kg. Sõltuvalt kõrgemast saagist puu kohta ning suurest puude arvust, saadi suurimat kirsi kogusaaki Petserimaal — ligi 1 700 kv. Võrdlemisi lähedane Petserimaa kirsi kogusaagile oli Võrumaa kogusaak — ligi 1 600 kv. Kirsi kogusaak tõusis üle 10 000 kv, millest andis enamuse L.-Eesti ja väiksema osa P.-Eesti.

Kreegid puuviljana omavad meil väiksemat tähtsust, olgugi et nende kogusaak ületas k. a. pirni kogusaagi. Kreeke saadi 5 600 kv ehk 3,1 kg keskmiselt puu kohta. Kõrgemaid saake puu kohta andsid kreegid Petseri- ja Valgamaal — 5,0 kg ja madalamaid Tartumaal — 0,8 kg puu kohta.

Marjadest saadi karusmarju ligi 18 000 kv ehk 2,1 kg pöösalt. Kuigi karusmarjatoodang on tähelepanavalt suur, ei oma ta tähtsust kasustamisel, kuna karusmarjatoodang kannatab suure enamuses jahukastehaiguse all. Üksikute maade järgi on karusmarjasaagid enam ühtlased puuviljade omist. Marjasaagid on enam ühtlased kui puuviljasaagid. Karusmarju maakeskmiselt pöösa kohta saadi kõige rohkem Viljandi- ja Järvamaal — 2,9 kg ja kõige vähem Petserimaal — 1,0 kg ning Tartumaal — 1,1 kg.

Suurima toodanguga marju on punased sõstrad, milliseid saadi 41 400 kv ehk 3,5 kg keskmiselt pöösa kohta. Maade

järgi oli punasesõstra-toodang suurim Viljandimaal — üle 7 800 kv, ka keskmine saak põõsalt oli suurim Viljandimaal — 4,6 kg. Väikseim oli keskmine punasesõstrasaak põõsalt Petserimaal — 2,1 kg.

Mustasõstratoodang oli ligi 16 000 kv ja keskmine saak põõsa kohta 2,2 kg. Maade järgi saadi musti sõstraid kõige enam Tartumaal — 3 900 kv. Keskmine saak põõsalt tõusis aga kõrgeimale Viljandimaal — 3,1 kg ja jäi madalaimale Petseri- ja Pärnumaal — 1,6 kg.

Valgeid sõstraid kasvatatakse vähem kui muid marjaliike. Nende kogutoodang oli üle 1 400 kv ehk 1,6 kg keskmiselt põõsa kohta. Madalaimat keskmist saaki põõsalt saadi Petserimaal — 0,8 kg ja Pärnumaal — 0,9 kg.

Vabarnate ja maasikate saaki arvestatakse kasvupindalalt. Riigikeskmiselt saadi vabarnaid 0,3 kg m² ja nende kogusaak tõusis üle 3 300 kv. Maasikaid saadi 0,4 kg m² ja kogusaak tõusis üle 5 400 kg.

Arvestades puuviljade ja marjade kogusaaki üleriiklikus ulatuses ja ositades saagisuurust elanikkude arvule selgus, et puuviljade ja marjade kogusaagist elaniku kohta langes 28 kg. Puuvilja ja marjade tootmine elaniku kohta oli k. a. suurim Viljandimaal — üle 80 kg ja väikseim Järvamaal — alla 9 kg.

Kõõgiviljade saak. Kurgisaak jäi väiksemaks eelhinnangust, mille põhjal loodeti 161 000 kv, kuid saadi tegelikult 148 000 kv ehk 23 000 kg ha-lt. Kurgisaak ha-lt tõusis kõrgeimale Petserimaal — 35 000 kg ja oli madalaim Harju- ja Tartumaal — 18 000 kg ha-lt. Kurgi kogusaak oli suurim Tartumaal — 33 800 kv. Kuid elaniku kohta tõusis kurgisaak kõrgeimale Petserimaal. Petserimaal oli kurgi kogusaak üle 29 000 kv, keskmiselt elaniku kohta toodeti Petserimaal 45 kg kurke, mis on maakeskmiselt suurem kui kuski mujal, seega suudab ka Petserimaa varustada oma kurkidega pealinna ja teisi linnu ning rahvarikkamaid kohti.

Sibulaid saadi ligi 60 000 kv, riigikeskmiselt 13 000 kg ha-lt. K. a. sibulasaak oli kehv. Kõrgemat saaki saadi Petseri-

maal — 23 000 kg ha-lt. Nõrgeim oli sibulasaak Pärnumaal — 8 000 kg ha-lt. Maade järgi andis suurimat kogutoodangut Tartumaa — ligi 20 000 kv, s. o. $\frac{1}{3}$ sibulate kogusaagist.

Veel väiksem oli sigurite kogutoodang — 35 000 kv ehk 21 000 kg ha-lt. Sigurikasvatuse alal sammub esirinnas Petserimaa, kus kogutoodang tõusis 10 800 kv-le ja keskmine saak ha-lt 30 000 kg.

Tomatite kogusaaki arvestasid korrespondendid 48 600 kv-le, kusjuures keskmine saak ha-lt oli 33 000 kg, mis on väga hea saak meie oludes. Kõrgemat saagid olid üle 40 000 kg ha-lt.

Levinuim kõõgivil on kapsas, mille kogusaak tõusis 948 700 kv-le. K. a. ei või pidada heaks kapsa-aastaks, kuna kapsa-usside tekitatud kahju oli suur. Keskmine kapsasaak ha-lt oli 27 000 kg, kusjuures maakeskmine kõrgeim saak tõusis 30 000 kg-le ja madalaim 21 000 kg.

Kogusaagi suuruselt järgneb kapsasaa-gile söögikaalikate saak. K. a. saadi söögikaalikaid 333 400 kv ja nende keskmine ha saak tõusis 26 000 kg. Maade järgi oli söögikaalikate saak kõrgeim Harjumaal — 32 000 kg ha-lt ja madalaim Valgemaal — 20 000 kg ha-lt.

Söögiporgandi kogusaak oli 142 500 kv, kusjuures riigikeskmiseks ha-saagiks oli 25 000 kg. Madalamaid maakeskmisi saake oli 20 000 kg Saare- ja Tartumaal.

Söögipeedi kogusaak oli üle 89 400 kv ja riigikeskmiselt saadi ha-lt 21 000 kg. Madalamaks maakeskmiseks saagiks oli ha-lt 14 000 kg Pärnumaal ja kõrgemaks 28 000 kg ha-lt Virumaal.

Aedhernekasvatuse ei oma säärast laialdast ulatust. Aedherne kogusaak oli 24 300 kv ja keskmine saak ha-lt 3 000 kg.

Aedoa kogusaak oli k. a. 28 100 kv ja riigikeskmiselt saadi ha-lt 8 000 kg ube.

Aiandus-toodangu väärtus. Puuvilja- ja marjatoodangu väärtus tõuseb kogusummas 5,5 milj. kr., millest on suurema osatähtsusega õunatoodangu väärtus — 3,6 milj. kr. ja muude puuviljade toodangu väärtus — 983,5 tuh. kr. Marjatoodangu väärtus

tus oli 893,4 tuh. kr. Marjatoodangus on suurima osatähtsusega mustad ja punased sõstrad, väikseima osatähtsusega on valgesõstratoodangu väärtus.

Aedsaaduste toodanguväärtusest suurema osatähtsusega kui puuvilja- ja marjatoodangu väärtus on köögiviljade toodangu

väärtus, mis moodustab suurmüügihindade alusel 10,4 milj. kr., kusjuures suurima osatähtsusega on kapsatoodangu väärtus. See moodustab köögiviljade toodangu koguväärtusest 3,8 milj. kr. Söögikaalikatoodangu väärtus järgneb suuruselt kapsatoodangu väärtusele ja see oli ligi 1,7 milj. kr.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

TÖÖLOLU JA TOOTMISTEGEVUS SUURTÖÖSTUSES OKTOOBRI.

EMPLOYMENT AND INDUSTRIAL ACTIVITY IN OCTOBER.

Järjekordne kokkuvõte tööstuses tegelevate arvu ja tootmistegevuse kohta tõendab, et harukordselt elav tegevus püsib tööstuses edasi. Tavaliselt osutas tööstustegevus sügis-kuul langust. Tänavu võib aga konstateerida tõusu juba teist kuud. September andis küll tõusu peamiselt tööle tagasivõetud streikijate arvel, ent oktoober andis taas väikest juurdekasvu puhtal kujul aktiivsuse tõusu arvel. Ilma ehitustööstuseta oli suurtööstuses tegevaid isikuid 1. XI k. a. 38 731. See arv ületab eelmise kuu 54 isiku võrra, 1. a. sama aja seisuga aga 5 311 ehk 16% ja 1929. a. seisuga 8 365 isiku ehk 27,5% võrra.

Koos jooksvas statistikas arvestatud ehitustöödega oli 1. XI k. a. suurtööstuses tegevaid isikuid 43 092, mis ületab 1. a. sama aja seisuga 19% ja 1929. a. seisuga 38%. Toodust selgub, et elav ehitustegevus osutub praeguse tööstuse kõrgkonjunktuuri kujunemisel ulatuse poolest oluliseks teguriks.

Murdude ja kaevanduste rühmas ulatus töötajate arv 1. XI k. a. 4 149, mis ületab 1. a. sama aja 39% ja 1929. a. 54%. Suurema osa tõusust annab ses rühmas põlevkivitööstus. Ühes inimtööjõu rakenduse ulatusega kasvas ka toodang. K. a. oktoobris toodeti põlevkivi juba 70,6 tuh. tn, mis on tippsaavutiseks kogu meie põlevkivitööstuse arengus. Võrreldes majanduskriisielise 5. a. keskmisega (1927—31) tõusis põlevkivitoodang 80%. Väljavaated edasiseks tegevuseks on mäetööstuses rahuldavad.

Mineraalide töötlemise alal, kus 1. XI töötas 1 614 isikut, tõusis töötajate arv võrreldes 1. a. ligi 7% ja võrreldes

1929. a. ligi 25%. Ses rühmas töötas tsemenditööstus, eriti suvekuul, tunduvalt suurema koormisega kui kõigil eelmisel aastail, alates 1930. a. Tõenäoselt tõuseb tsemenditoodang tänavu umbes 1928/29. a. tasemele. 1929. a. aga ulatus tsemendi esimese 10 kuu väljaveodu 20,4 tuh. tn, tänavu samal ajal vaid 1,7 tuh. tn. Tsemendi suurenevat tarvitust siseturul põhjustas osalt suurte sildade ehitus. Tsemenditööstus töötas novembris turu puudumisel juba osalt lattu. Klaasitööstuses on tegevuse ulatus ca 30% suurem 1927—31. aasta keskmisest, ent võrreldes 1. a. tuleb märkida tööliste poolt tehtud töötundide arvu tagasiminekut üle 20%. Väljavaateid edaspidiseks tegevuseks hindab klaasitööstus siiski rahuldavalt, kuna mõnedel ettevõtetel on laod tühjad ja teised on varustatud tellimistega.

Metallitööstuses oli 1. XI k. a. 5 489 töötajat. See arv ületab 1. a. 20% ja 1929. a. sama aja 35%. Võrreldes 1927—31. a. keskmisega tõusis metallitööstuse toodang otsustades tööliste poolt tehtud töötundide arvu järgi, ümmarguselt 50%. Eriti tõusis masinaehitus. Sellist tõusu põhjustab eeskätt elav investeerimistegevus ning üldiselt kasvanud tarvitajaskonna ostujõud.

Keemiatööstuses kasvas töötajate arv lühikese ajaga enam kui kolmekordseks. Võrreldes 1. a. on tõus üle 45%. Kõige enam kasvas põlevkiviõlitööstus. Põlevkiviõlitoodang ulatus k. a. oktoobrini juba 5,8 tuh. tn-le 1. a. 3,5 tuh. tn vastu. Bensinitoodang kasvas samal ajal 455 tn-lt 739 tn-le kuus. Kunstsarvetööstus saavutas oktoobris samuti

rekordtoodangu — 91 tn. Aktiivsusest on sellest pisut isegi ees kummitööstus.

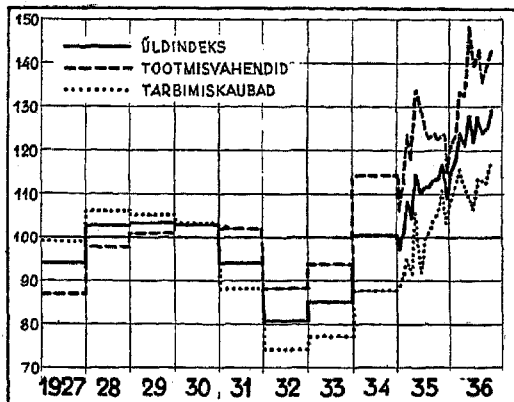
Tekstiiltööstuses on aktiivsus väga kõrge. See ala kannatas majanduskriisiaastail välisurgude kaotuse puhul tublisti, ent ületab praegu majanduskriisieleelse kõrgseisu ca 10%. Tekstiiltööstuse laiendamine on toimunud peamiselt siseturu arvel. Väljavaateid töötamiseks siseturule hindavad suuremad ettevõtted rahuldavaks, mõned üksikud isegi headeks. Välisurgudel on aga raskusi.

Puutööstuses tegelevate isikute arv oli 1. XI peagu võrdne sama aja 1929. a. tasemega, ent ületas 1. a. üle 8%. Tegevuse ulatus suurenes nii poolvalmissaaduste (vineer, saematerjal) kui ka valmiskaupade tootmise alal — mööbel ja puutööstuskaubad. Tellimisi jätkub suuremail ettevõtetel ja konjunktuuri hinnatakse rahuldavaks.

Paberitööstuses on töötajate arv märksa suurem mullusest, ulatudes peagu 1929. a. tasemeni. Tselluloosi- ja paberitoodang üle-

Tootmistegevuse indeksid suurtööstuses (1927—31 = 100).

Indexes of Activity in Large-scale Industry (1927—31 = 100).

tas kaupade kogusel 1927—31. a. keskmise toodangu k. a. oktoobris ca 25% võrra. Koguselt püsis toodang oktoobris 1. a. tasemel. Ettevõtted on üldiselt tellimistega varusta-

Tööloolu ja tootmistegevus suurtööstuses — Employment and Activity in Large-scale Industry.

	Töötajate arv Number of Workers				Tootmistegevuse indeks (1927—31 = 100) Indexes of Industrial Activity (1927—31 = 100)		
	1. XI		± %		Oktoober — October		
	1936	1935	1. XI 1935=100	1. XI 1929=100	1936	1935	± % (1935=100)
I Murrud ja kaevandused — <i>Mines and quarries</i>	4 149	2 977	+ 39,4	+ 54,0	162	117	+ 38,5
II Mineraalide töötlemine — <i>Mineral working industry</i>	1 614	1 510	+ 6,9	+ 23,5	131	127	+ 3,1
III Metallitööstus — <i>Engineering industry</i>	5 489	4 588	+ 19,8	+ 35,4	151	122	+ 23,3
IV Keemiatööst. — <i>Chemical indust.</i>	1 973	1 354	+ 45,7	+ 222,4	172	123	+ 39,8
V Nahatööstus — <i>Leather industry</i>	586	465	+ 26,0	+ 48,1	131	141	+ 28,4
VI Tekstiiltööstus — <i>Textile indust.</i>	11 426	10 820	+ 5,6	+ 9,0	129	124	+ 4,0
VII Puutööstus — <i>Woodworking industry</i>	3 194	2 942	+ 8,6	+ 1,3	94	89	+ 5,6
VIII Paberitööstus — <i>Paper industry</i>	2 330	2 148	+ 8,5	+ 2,4	124	123	+ 0,8
IX Poligraafiatööstus — <i>Polygraphic industry</i>	1 355	1 271	+ 6,6	+ 6,9	115	109	+ 5,5
X Toit-, maitseain. ja jookide tööst. — <i>Foodstuff, stimul. and beverage industry</i>	3 342	2 695	+ 24,0	+ 32,9	93	82	+ 13,4
XI Kehakatte- ja pudukaupade tööst. — <i>Clothing a. dry-goods indust.</i>	2 116	1 606	+ 31,3	+ 284,3	380	269	+ 41,3
XII Ehitustööst. — <i>Building indust.</i>	4 361	2 804	+ 55,5	+ 405,9	.	.	.
XIII Elektri jaamad ning gaasi- ja veevarustis — <i>Electric power plants, gas and water works</i>	1 042	944	+ 10,4	+ 45,7	209	176	+ 18,3
XIV Puhastustööstus — <i>Sanitation industry</i>	115	100	+ 15,0	+ 24,8	.	.	.
Keskmine — <i>Average</i>	43 092	36 224	+ 19,0	+ 33,0	135	118	+ 14,4

tud normaalselt. Üks väiksemaid ettevõttest müüis toodangu ette aprillini 1937. a. Raskusi on tekkinud ühel väiksemal ettevõttel välisurul peale Palestiina rahuutuste, kuna uute turgude leidmine ja sissetöötamine võtab seal aega.

Poligraafia tööstuses tõusis töötajate arv l. a. ja ka 1929. a. võrreldes ca 7%. Aktiivsuse tõus ses rühmas tõendab kindlasti tarvitajaskonna ostujõu tõusu, kuna see on puhtal kujul siseturgu varustav haru.

Toit-, maitseainete ning jookide tööstuses ületas töötajate arv l. XI k. a. l. a. seisu 24%. Tegevuse suurenemist tuleb märkida liha, konservide ja šokolaadi ning kompvekitööstuses. Tubakatööstus aga, olles šokolaadi ja kompvekitööstuse järele suu-

remaid alasid, ei jõudnud tegevuse ulatuselt 1927—31. aasta tasemeni.

Kehakatte- ja pudukaupade tööstuses täienesid kõik erialad — jalanoudetööstus, riieõmblus ja pudukaupade valmistus.

Elektrivoolutoodang on tõusnud võrreldes majanduskriisieelse tasemega ümmarguselt 2-kordseks.

Üldiselt osutab suuremat tõusu tootmisvahendite toodang, kuid ka tarbimiskaupade alal on toodangu tõus küllalt suur (vt. tabel ja joonis). Tööstustegevuse aktiivsuse poolest tähtsamaist ja meie naabermaist seisavad Eestist ees vaid NSVL, Jaapan, Taani, Rootsi ja Soome, kuna enamjaost tööstusmaist oleme tööstuse tõusu intensiivsuse poolest jõudnud tõhusalt ette.

LÜHIUUDISEID — SUNDRY INFORMATION.

● Krakovi Kaubandus-tööstuskoja direktor pöördus meie konsuli poole informatsiooni saamiseks lina ja kanepi kotoniseerimise asjus, mis küsimus on praegu Saksas päevakorral ja mille eesmärgiks on vabaneda välismaiste kiudainete sisseveost, asendades viimaseid kodumaistega.

Asjaomased asutised vastasid, et lina ja kanepi kotoniseerimise (puuvillastamine) küsimust ei ole Eestis veel võetud päevakorrale. Meil puuduvad seks vastavad seadised ja tarvilised asjatundjad-töötajad ning vajadus seks, sest meie põllumajandus annab meile niipalju linakiudu, et selle ekspordist saadav välisraha katab puuvillaimpordi, kusjuures rahuldatakse ka siseturu-lina tarvidust, kuna kanepit kasvatatakse meil võrdlemisi vähe, peamiselt talupidajate vajaduste rahuldamiseks. Lina kotoniseerimiseks ei näi olevat praeguste puuvillahindade ja suhteliselt kõrgete linahindade juures ka majanduslikku alust, sest vastavate seadiste hind on kõrge ja vajalikud keemiaained tuleksid importida. Ka saajalased ise tunnistavad, et praeguste olude juures on puuvillahind saavatamatu.

Tuleb lisada juurde, et puuvillale aseainete leidmises kalduvad sakslaste lootused enam kanepile kui linale. Lina-külvipinna suurendamiseks olevat sakslasid vähe ruumi, sest linale kõlblik põld on sünnis ja tarvi-

lik toiduviljade kasvatamiseks. Kanep on aga võimeline kasvama ka soistel pindadel ja neid olevat veel 3 000 000 ha, milledest on tubli osa töölaagrite poolt juba kultiveeritud, ja kuna värskeil soomail kasvab vähese toiteväärtusega sööt-taimi, on otstarbekam neil kasvatada kanepit, mis annab väärtuslikku kiudu, õliseemneid, puuainet tselluloosiks ja lehti, milliseid saab kasustada loomasöödaks.

● Majandusministeerium andis loa Muhu Väike-Väina kalameeste ühingule osta Rootsi ja tuua sisse tollivabalt kuue sügava vee angerjapüügi mõrra valmistamiseks tehnilisi osi, nn. „püügikotte“, milliseid kodumaal ei valmistata tarvilises headuses. Mõrdade tiibu ja muid osi valmistavad kalamehed ise või hangivad kohalikult võrgutööstuselt.

Lääne ranniku ja saarte kalurid on pikemat aega katsetanud püüda rändangerjaid Rootsis valmistatud ja seal tarvitavate sügavveepüügi-mõrdadega. Katsed andsid häid tulemusi ja selle tagajärjel on meie angerjate eksport tõusnud pidevalt (k. a. koguselt 30% enam mullusest, väärtuselt 70%). Tõusis ka mõrdade arv ja ulatub praegu juba üle 100 ning läheneva aasta püügihooajaks anti Rootsi tellimised veel 22 mõrra valmistamiseks.

Kahjuks ei olnud kodumaine võrgutööstus kõnealiolevate mõrdade valmistamiseks küllalt algatusvõimeline ega loonud lähemat kontakti ega koostööd kalurite või nende organisatsioonidega, et hankida mõrdade valmistamistööd endale, seepärast valgub nüüd osa angerjaekspordist saadavast välisrahast välismaale tagasi, mis tuleb kahjuks, kuna ühe sügavvee-mõrra hind on umbes 1000 kr.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

● G. Tänavale, Viljandis, Meeme 8 asuvas pagari- ja kondiitritööstuses töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 5 töölisi. Valmistatakse igasugu pagari- ja kondiitritööstussaadusi.

● M. Dreimann'ile, Tallinnas, Suur Tartu m. 91 pesuõmblemistöökoha sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 22 töölisi. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 1 h. j. Valmistatakse igasugu pesutooteid.

● K. Dethloff'ile, Tallinnas, Maakri 23 asuva „G. Birk'i värvimis- ja keemilise puhastustööstuse“ ümberehitamiseks. Ettevõttes leiab tööd 18 töölisi.

Jõuandjaiks aurumasin 40 h. j. ja el-dünamo 2,5 h. j. Värvitakse igasuguseid riiet ja niite ning puhastatakse rõivastusesemeid.

● E. Bachmann'ile, Pärnus, Riia 107 mehaanilise võrgutööstuse sisseseadmiseks ja seal töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 7 töölisi. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 2 h. j. Valmistatakse mitmesuguseid kalapiüüniseid.

● E. Kartus & J. Tuling'ile, Tallinnas, Paldiski m. 25 riidevärvimis- ja hüvestamistööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 89 töölisi. Jõuandjaiks elektrimootorid. Värvitakse ja hüvestatakse igasugu kudesid.

● A/S.-ile „Ilmarine“, Põhja pst. 21 makaronitööstuse sisseseadmiseks ja seal töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 7 töölisi. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 15 h. j. Valmistatakse makarone ja nuudleid.

■ E. Are'le, Tallinnas, Reimani 11 raadioaparaatide töökoja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 40 töölisi. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 4 h. j. Valmistatakse raadioaparaate umbes 2500 tk. aastas ja igasugu osi ning tarbeid raadioaparaatidele.

LAEVANDUS

PRAHITURG NOVEMBRI LÖPUL.

FREIGHT MARKET AT THE END OF NOVEMBER.

Novembri viimasel nädalal kõvenesid prahid taas, eriti viljaturgudel, kus nõudmine tonnaži järele tõusis veelgi veoks euroopa riigesse ning P.-Ameerikasse. Selle tagajärjel tõusid prahid L.-Ameerikast Euroopasse 2/-2/3 üle miinimumi jaanuari vedudele. Näit. maksti:

San-Lorenzo — Inglise valit. sadamad	8 600 tn. 24/—
„ — Prantsuse sadam	7 400 „ 27/—
„ — Lääne-Itaalia	6 400 „ 26/—
„ — Hull	8 000 „ 25/—

Austraaliast tõusid prahid 3/-5/- üle miinimumi, s. o. Sydneist U. K. (Cont. sadamasse 35/-37/-, mis on kõrgemaid prahite hulgal ajal. Hurvitav on nimetada, et laevu prahiti Kanada viljaveoks kevadise sesooni —

mai — peale ette, makstes miinimumprahiti 2/6 per qr Inglisse. Doonault on viljavedu väiksem ning Vene (Musta mere sadamaist ei ole üldse vedusid. Doonau viimased prahid Inglisse olid 19/6, mis on pisut madalam kuu algusest. Musta mere) Rumeenia sadamaist maksti 16/-16/6. Ka Vahemere prahid kõvenesid novembri viimasel nädalal. Nii maksti Aleksandria—London puuvillaseemneist 16/- jaanuari veo eest (tehing 1. dets.). Aleksandria—Hull 437 000 kub. j. 15/- dets./jaan. vedu. Aleksandria—Leith Dundee 16/- jaan. vedu.

Ka metallimuldade veohinnad Vahemere rest tõusid. Näiteks maksti Sfax-La Palice 4 000 tn. 13/- dets. veost.

Balti mere prahid on samuti püsivad, kuigi siin ei ole näha säärast tõusu. Sütest Inglisest Balti mere sadamaisse makstakse 6/7/- ja Taani umb. 1/- vähem. Metsaveos on veel juhuslikke laadungeid võrdlemisi heade hindadega.

Ilmus juba turule 1937. a. laadungeid ja laevade nõudmisi metsaveoks. Üldse saab 1937. a. metsamiik elav. Soome üksi müüis 1. dets. üle 400 000 std. saetud materjali, s. o. 40% oma kvootest, hinnad kuni 13 £ std. (7" piangud). NSVL ilmus juba

prahiturule laevade nõudmisega Time-Charterile. Laevaomanikud nõuavad kindlasti miinimumprahte ning uutest laevadest enam. Kuuldavasti ongi juba prahitud umbes 5—6 eesti laeva NSVL-le miinimumprahidega. On arvata, et laevaomanikud on tagasihoidlikud prahitimisega, kuna arvatakse, et ka metsaveost tuleb maksta üle miinimumi. Kuid üldiselt tõuseb metsavedu 1937. a. kvootede tõttu vähe. Prahiturule kohta ei saa öelda midagi kindlamat, arvestades eriti järsku tõusu turul, millele võib järgneda ka tagasilöökk.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

M. n. püüsid võihinnad väliseturul eelmise nädala tasemel. Kuna meie väljaveetud võikogusest läks m. n. enam Saksas kui eelmisel nädalal, kõvenes meie eksportvõihinnanoteering 142 snt-le kg franko saatejaam, m. n. 140 snt vastu.

Võituruseisundit võib pidada üldiselt vaiksaks. Kuigi arvati varem, et detsembris võiturg elavneb ning paranevad ka hinnad pisut, näib, et viimasel ajal ei ole selleks enam küllalt kindlaid aluseid. Kuigi märgitakse võitoodangu langust Austraalias, on või sissevedu Austraaliast Inglisse siiski suur. M. n. viimaseil päevil ookeanitaguseist maist Londoni jõudnud võikogusest nähtub, et pakkumine võiturul kujuneb k. a. küllalt suureks, millele ka võitagavarad mõjuvad kaasa. Võib märkida, et võitagavarade liikumine Inglises toimus novembris vähenevas suunas. Seejuures olid aga novembri lõpul tagavarad külmutusmajades suuremad kui kahel eelmisel aastal samal ajal. Nii oli võid külmutusmajades 21. XI k. a. 831 000 kasti, 1. a. 440 000 kasti ja 1934. a. 735 000 kasti.

K. a. novembris veeti meilt võid välja 1024,5 tn 1. a. sama kuu 782,9 tn vastu. K. a. esimese 11 kuu vältel ulatub eksporditud võikogus 10 075,7 tn-le eelmise aasta sama aja 10 249,3 tn vastu. Seega vähenes võiekспорт k. a. 1,7% võrra. Kogu välja-

veetud võikogusest läks Saksas 4 244,8 tn, Inglisse 5 583,8 tn ja ülejäänud osa teistele turudele.

Väljaveoks lubatud võikogusest läks Saksas 2485 tünni, Inglisse 1536 tünni, Šveitsis 500 tünni ja muud müügid 2 tünni.

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas.		1936. a.	1935. a.	1934. a.
	30./XI. 6./XII 1936	23./XI. 29./XI 1936	1. I kuni 6. XII	1. I kuni 8. XII	1. I kuni 9. XII
VÕI (tonni)					
Butter (tons)	143,2	341,2	10091,3	10868,6	9783,0
Sellest:					
Saksas . . .	16,3	227,0	3260,4	4196,1	3349,0
Inglisse . . .	76,1	88,8	5583,8	5835,7	6228,5
Belgiasse . . .	—	—	—	42,3	15,4
Soomes . . .	—	—	—	—	2,1
MUNAD					
(tuh. tk.) — Eggs (1000)	116	589	43699	47354	34500
Sellest:					
Inglisse . . .	—	—	17020	21803	19072
Saksas . . .	116	589	22200	19945	11229
PEEKON					
(tonni) — Bacon (tons)	50,9	54,9	—	2043,7	2381,5
LINA (tonni)					
Flax (tons)	25,2	164,4	2126,5	4548,4	3552,5
Sellest:					
Inglisse . . .	14,2	71,2	3038,6	3001,3	2527,6
Belgiasse . . .	—	—	231,0	70,3	121,6
Soomes . . .	—	—	465,3	161,2	104,3
Saksas . . .	11,0	—	1264,0	1112,5	667,3
Prantsusse . . .	—	65,8	1607,3	101,6	60,3

TÄHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 40.	30/XI	28/XI	o/o	November		English Nomenclature see No. 40.	30/XI	28/XI	o/o	November	
	6/XII	29/XI		1936	1935		1936	1935			
SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas (börsikom. noteeringute järgi (kr. kv))											
Teravill, jahu ja kartul											
1. Rukis	14,25	14,25	0	14,25	12,56	70. Searasv, sulatatama	120	120	0	116	82
2. Nisu	24,00	24,00	—	24,00	17,75	71. " sulatatud	140	145	-3,4	139	104
3. Oder, sille	—	—	—	—	15,00	72. Loomarasv, sulatatama	60	60	0	58	51
4. " sõõda	16,50	16,50	0	16,50	15,00	73. " sulatatud	80	80	0	78	65
5. Kaer	12,75	12,75	0	12,75	10,19	74. Heeringad	60	60	0	60	50
6. Rukkijahu	15,13	15,13	0	15,13	14,48	75. Räimingd, värsked	15	13	+15,4	13	18
7. Rukkipüü	21,60	21,60	0	21,60	22,16	76. Kilud, värsked	40	—	—	40	30
8. Nisupüü (kõrgem sort)	45,00	45,00	0	45,00	38,00	77. Ristikhein	6,1	6,1	0	5,9	7,7
9. Kartulid, ekspord	—	—	—	—	—	78. Aasahein	5,2	5,2	0	4,7	5,7
10. " piirituse	1,85	2,05	-9,8	1,94	2,10	79. Põletispuud, kase (m ³)	845	845	0	845	810
11. " vabriku	—	—	—	—	1,82	80. " männi	528	528	0	528	528
Piimasaadused ja kunstvõi											
12. Juust šveitsi (kg)	1,25	1,25	0	1,25	1,16	81. Petroleum (lt)	12	12	0	12	11
13. Margariin	0,75	0,75	0	0,75	0,75	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
Koloniaalkaubad						Rukis — (kr. kv.)					
14. Suhkur	41,98	41,96	0	42,23	42,75	82. Hamburg (La Plata)	11,88	11,41	+4,1	11,21	7,37
15. Sool, Vene	2,50	2,50	0	2,50	2,50	83. Chicago	14,22	13,78	+3,2	13,11	7,12
16. " Saksa	2,50	2,50	0	2,50	2,50	84. Winnipeg	11,84	11,48	+3,1	10,86	5,98
17. " Inglise	—	—	—	—	2,50	Nisu — (kr. kv.)					
18. Riis, Burma II	45,00	45,00	0	45,00	45,83	85. Hamburg (Manitoba I)	18,62	17,40	+7,0	17,40	14,15
19. Tee, Or. Pek., Tseilon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	5,75	86. Liverpool	17,93	16,22	+6,8	15,96	12,09
20. Kohv, Rio, Santos ina.	4,88	4,88	0	4,88	4,88	87. Chicago	16,74	15,95	+5,0	15,79	13,08
21. Heering., S. Matties (tünn)	48,50	48,50	0	48,50	38,50	88. Winnipeg	15,08	14,39	+4,8	14,33	11,48
22. " Matfuis "	52,50	52,50	0	52,50	42,50	Mais — (kr. kv.)					
Ehitusmaterjal						89. Chicago					
23. Telliskivid (1000 tk.)	37,00 ^{*)}	37,00 ^{*)}	0	37,00 ^{*)}	40,00	90. I v. piimakauplustele	12	12	0	12	11
24. Tsement (tünn) ¹⁾	6,45	6,45	0	6,45	6,45	91. II v. piimakauplustele	11	11	0	11	9,5
25. Lubi	2,77	2,77	0	2,77	—	92. I v. piimakauplustele	11	11	0	11	9,5
26. Tsinkvalge (kg)	0,43	0,43	0	0,43	0,45	93. II v. piimakauplustele	9,5	9,5	0	9,4	8,3
27. Ooker	0,23	0,23	0	0,23	0,21	Võl. (snt. kg)					
28. Värnits	69,50	69,50	0	69,50	71,25	94. Tallinn	142	140	+1,4	143	141
Metallid						95. Kindlustatud hind					
29. Raud, sordi	14,75	14,75	0	14,75	14,00	Londonis.					
30. Teras, vedru	24,00	24,00	0	24,00	25,00	96. Taani	211	212	0	217	222
31. Ingliseina	485,00	485,00	0	455,62	491,25	97. Eesti	—	—	—	—	—
32. Seatina	50,00	50,00	0	46,87	48,50	98. Läti	—	—	—	—	—
33. Vaskplekk, punane	187,50	187,50	0	181,25	185,00	99. Leedu	—	—	—	—	182
34. " valge	150,00	150,00	0	143,75	160,00	100. U.-Meremaa	—	198	—	195	186
35. Tsinkplekk	70,00	70,00	0	69,50	67,50	Manchesteris.					
Riie ja nahk						101. Taani					
36. Puvillanerie, bias (mtr)	0,56	0,56	0	0,56	0,56	102. Eesti	216	216	0	223	226
37. " mitkai	0,42	0,42	0	0,42	0,42	103. Läti	185	185	0	187	192
38. Tallanahk, Eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,45	104. Soome	185	185	0	187	191
39. " Am. nah. I s. "	2,50	2,50	0	2,50	2,50	105. Rootsi	200	200	0	204	219
Kütteained, õlid jne.						106. Rootsi					
40. Kivistüsi, auru, Newcastle	2,65	2,65	0	2,68	2,55	Barliinis.					
41. " sappa	2,80	2,80	0	2,80	2,75	106. Saksa margivõi	351	351	0	351	356
42. Põlevkivi, I-a s.	0,80	0,80	0	0,80	0,80	107. Peen meirivõi	343	343	0	343	348
43. Turvas	0,90	0,90	0	0,90	0,88	108. Metereivõi	332	332	0	332	337
44. Põlevkiviõli	4,60	4,60	0	4,60	4,60	109. Kopenhaagenis. — Taani	169	169	0	173	178
45. Nafta, Ameerika ja Poola	10,25	10,25	0	10,25	10,25	Peekon. (snt. kg)					
46. Petroleum, Vene ja Am.	12,00	12,00	0	12,00	10,35	110. Tallinn 60 — 72 kg. I s.	82 ^{*)}	82 ^{*)}	0	84	62
47. Bens., Riigi Põlevkivit. (lt)	0,28	0,26	0	0,28	0,50	111. " 55,5—59,5 " " " }	77 ^{*)}	77 ^{*)}	0	79	67
48. " Kiviõli „Estolin“ (lt)	0,29	0,29	0	0,29	—	112. " 75,5—80,0 " " " }	78 ^{*)}	78 ^{*)}	0	75	53
VÄIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)						Londonis (kõrgem not.)					
49. Rukkijahu	15,0	15,5	0	15,8	14,5	113. Taani	160	160	0	160	151
50. Sepikujahu	28,0	28,0	0	28,0	28,0	114. Eesti	148	148	0	148	138
51. Manna	50	50	0	50	43	115. Läti	148	148	0	148	136
52. Kartulijahu	32	32	0	32	28	116. Leedu	148	148	0	148	138
53. Kartulid	3,2	3,2	0	3,3	3,4	117. Rootsi	153	153	0	153	142
54. Suhkur	44	44	0	44	44	118. Iiri	162	162	0	162	153
55. Sool	5	5	0	5	4	119. Poola	148	148	0	148	135
56. Piim, II valk	12	12	0	12	11	Linn — Võru-Peiseri.					
57. Lauavõi	180	180	0	180	174	120. Ristna (R)	118	121	-2,5	114	125
58. Kõõgivõi	165	165	0	168	158	121. Hoffsdreiband (HD)	109	112	-2,7	605	118
59. Koor, sõõk (litter)	110	110	0	110	108	122. Dreiband (D)	100	103	-3,0	95	107
60. " hapu	109	109	0	109	100	123. Ordin-dreiband (OD)	91	94	-3,2	87	96
61. Kanamunad (paar)	17	17	0	14	13	124. L. ordin-dreib. (LOD)	82	85	-3,5	78	86
62. Sealha, keeduliha	85	85	0	88	63	125. Takuprakk (H)	73	76	-4,0	69	73
63. " praeliha	90	90	0	89	69	Mujal Eesti.					
64. Loomaliha, supliha	45	45	0	45	42	126. Ristna (R)	116	117,5	-1,3	112	128
65. " praeliha	65	65	0	67	60	127. Hoffsdreiband (HD)	107	108,5	-1,4	103	114
66. Vasikalha, esim. veer.	60	60	0	58	52	128. Dreiband (D)	98	99,5	-1,5	94	105
67. " tag.	70	70	0	70	62	129. Ordin-dreiband (OD)	89	90,5	-1,7	85	94
68. Lambaliha, esim. veer.	60	60	0	60	41	130. L. ordin-dreib. (LOD)	80	81,5	-1,8	76	83
69. " tag.	65	65	0	65	46	131. Takuprakk (H)	71	72,5	-2,1	67	71

¹⁾ fr. Rakvere; ²⁾ 7./XII—13./XII; ³⁾ 30./XI—6./XII; ⁴⁾ ühes teedemakuga; ⁵⁾ „Siikaat“; ⁶⁾ peberkotis.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul püsib endiselt kindel tendents. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering Londonis jäi püsima endisele tasemele, s. o. 83 š tsntn.

Praegune peekonihind on võrreldes 1. a. samaaegsuga tunduvalt kõrgem. 1. a. novembri lõpul ja detsembri algul noteeriti eesti peekoni kõrgema sordi hinnaks 75 š tsntn, seega on praegune hind 8 š ehk 11% võrra kõrgem. Kuna Inglises nõudmine peekoni järele püsib pühade eel, võib loota, et hinnad jäävad püsima senisele tasemele.

Arvestades asjaolu, et Londonis püsib

peekonihind ja siseturul nõudmine sealihajärele on elav, jäeti muutuseta ka peekonisigade noteering. K. n. maksavad eksporttapamajad peekonisigadest järgmisi hindu s kg:

Tapakaalud	I sort	II sort	III sort	IV sort
60 —72 kg.	82	77	71	
55,5—59 „	77	73	67	Sise-
72,5—75 „	77	73	67	туру-
75,5—80 „	73	69	66	hinnad

Eksporttapamajades tapeti m. n. 1849 siga eelmise nädala 1514 sea vastu. Lepingul alusel saadeti Saksa m. n. 1367 ellussiga.

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Tapaloomade ja lihaturul veiste pakkumine keskmine. Nõudmine suurenes tunduvalt ekspordi mõjul, nädalas turustati 570 veist. Nädala keskmiselt maksus veiseliha:

Suurte pullide liha nuumatulil 42—44 s, keskmisil 39—42 s ja lahjadel 30—35 s kg. Eluskaalu alusel turustati suuri pulle vastavalt rammususele 25—28 s. kg. Nõudmine suurtele pullidele hea, kuna neid turustatakse (vähemalt keskmises ja heas rammususes) lihana Rootsi. Väiksemad pullid ja mullikad eksportkaubana Soome maksusid rammususe järgi 35—41 s kg, eluskaalu alusel turustades 23—26 s kg. Veiseid liha kaalu alusel turustades, kus nahk ja pudemed jäävad ostjale või elusalt müües, kusjuures loomahind saadakse arvatava liha kaalu alusel, tuleb liha kg hinnale arvata naha ja pudemete arvel juurde pullidele 8—10 s ja lehmadele 10—12 s. Vasikate pakkumine väike, nõudmine hea, tendents kõveneb. Tapetult ühes nahaga maksusid vasikad: nuumatud 70—75 s, keskmised 60—65 s ja lahjad 50—55 s kg. Eluskaaluhinnad vastavalt eeltoodud sortidele 35—45—53 s kg.

Lammaste pakkumine suurem eelmisest

nädalast. Turustati 1029 lammast. Hinnad püsisid nädala algul endisel tasemel, kuid nõrgenesid pisut teisel poolel. Langus on arvatavasti ajutine ning eelolevaks nädalaks on oodata tendentsi paranemist endisele tasemele. Siseturul maksusid nädala keskmiselt rammusad tapetud lambad ilma naha ja pudemeteta 53—55 s, keskmised 50—53 s ja lahjad 40—45 s kg. Eluskaalu alusel hinnad rammususe järgi 26—33—34 s kg. Eksportlambaliha-noteering jäi muutmatus — 65—70 s kg ning eluskaaluhind 30—32 s kg franko saatejaam.

Sealihapakkumine keskmine. Nõudmine keskmine ning hinnad eelmisest nädalast 1—2 s kg-lt nõrgemad. Nii maksusid tapetult ühes peade-jalgadega noored ja lihasead 70—75 s, rasvasead 68—72 s, peekonkaalulisid 70—74 s kg. Eluskaalu alusel maksusid sead vastavalt sordile 53—56 s kg.

Nahkade hinnad. Veisenahad toorelt 68, soolatult 80 s kg. Vasikanahad 5—5,50 kr tükk. Kaalus üle 3,5 kg ühe kg hind 1,50 kr. Lambanahad 2—4 kr, sõltuvalt suuruselt ja villa pikkusest. Hobusenahad 12—14 kr tk.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunahindade liikumine välisurul jätkub langussuunas. Võrdlemisi pehmete ilmade tõttu näitab munatoodang L-Euroopa munatootjais mais tõusu, mis suurendab pakkumist munaturul. Vastavalt välisuruseisundi kujunemisele noteeriti meie

eksportmunade hinnaks 110 s kg franko kogumispunkt eelmise nädala 116 s vastu. Noteeritud hinna alusel maksavad eksportõrid tootjatele vähemalt:

50 gr raskusist munadest	55 snt	kümme	ehk	11 snt	paar
55 „ „ „	60 „	„	„	12 „	„
60 „ „ „	65 „	„	„	13 „	„

Siseturumunade hinnaks noteeriti alla 50 kg raskusil munadel 60 s kümme ja üle 50 gr 70 s kümme. Seega ületavad siseturumunade hinnad eksportmunade hinna, mistõttu kanamunade väljavedu ei ole enam tasuv ning jääb seisma kevadkuudeni.

Meie kanamunaturuks oli viimaseil aastail peamiselt Inglise, kus turustamisvõimalused olid võrdlemisi soodsad. Uuel munade väljaveoajal arvatakse Inglisele aga teatavaid kitsendusi välismailt imporditud munadele.

Kanamunade väljavedu Rootsist näitas oktoobris tõusu võrreldes l. a. sama kuuga. K. a. esimese 10 kuu vältel eksporditi mune Rootsist 303 079 s. sada, l. a. sama aja 379 544 s. s. vastu. Seega vähenes kanamunade väljavedu Rootsist k. a. esimese kümne kuu jooksul ligi 20%, võrreldes l. a. sama aja väljaveetud munakogusega. Hollandist näitas aga kanamunade väljavedu oktoobris tunduvat tõusu, — oktoobris 78 996 cwt-le l. a. sama kuu 54 271 cwt vastu. K. a. esimese kümne kuu jooksul oli kanamunade väljavedu eelmise aasta tasemel, olles

1 098 757 cwt l. a. 1 102 812 cwt vastu. Kanamunade väljavedu Belgiast oli septembris 4% kõrgem eelmise aasta väljaveost. K. a. esimese üheksa kuu jooksul eksporditi mune Belgiast 1 249 150 s. sada l. a. samade kuude 1 292 566 s. saja vastu, vähenedes seega 3%.

K. a. novembris eksporditi meilt mune 2 460 240 tk l. a. sama kuu 3 017 880 tk vastu. Seega vähenes kanamunade ekspord meil novembris 18,5% võrra. K. a. esimese 11 kuu jooksul veeti meilt mune välja 43 584 000 tk l. a. sama aja 46 949 000 tk vastu. Seega on kanamunade väljavedu k. a. 3,365 milj. tk ehk 7,7% võrra väiksem eelmise aasta väljaveost. Kogu väljaveost läks Inglisele 38,9%, Saksa 50,7% ja ülejäänud osa teisile turgudele.

Siseturul maksusid kanamunad:

Tallinnas	14—18 snt paar
Tartus	12—16 " "
Valgas	13—14 " "
Viljandis	11—16 " "
Pärnus	14—15 " "
Rakveres	15 " "
Võrus	16 " "

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinnad püsisivad. Piimahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 7. det. s. a. noteeriti piimahindadeks: I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 12 senti ja müügil piimatööstustele 11 senti liiter. II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 11 senti ja müügil piimatööstustele 9—10 s liiter.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal senti liiter:

	1. valik	2. valik		
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	15—17	—	14	12—13
Tartu	14—15	11—12	—	9—10
Narva	15	—	—	10
Pärnu	17	18	—	12
Viljandi	—	—	14	11
Rakvere	14	—	—	10
Valga	13—14	—	—	8—9
Võru	—	—	—	10

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

M. n.-st maailma-teraviljaturgu iseloomustab uus hindade tõus. Peale soodsa olukorra mõjustab hindade paranemist P.-Ameerikas taliviljade seisund, kus oras kannatab liigkuivuse ja isegi liivatuiskude all. Vastandina varemate nädalate jooksul ostjaskonnas valitsenud tagasihoidlikkusele ilmnes m. n. taas suurem elavus ülemaade nisu järele, mida peetakse peale eeltoodud põhjuste olulisemaiks viimasele hinnakõvenemisele. Teatavasti ei jätku tänavusest lõikusest P. Am.-Ühendriiges oma nõu-

de täielikuks rahuldamiseks. Puuduv kogus veetakse sisse ühtlasis väikesis osades, mille tagajärjel sissevedu ei mõjуста siseturuhindu ja viimased peaksid Põllutööstusministeeriumi ennustusel püsima kogu eeloleva talve jooksul praegusel tasemel või isegi veel tõusma. Ühendriikide hinnapoliitikal on teatud mõju ka maailmaturul ja kaubandusringkondade arvamusel peaks püsima ka praegune hinnatase ainult väikeste võimalike hinnakõikumistega lähemate kuude jooksul. Söödateraviljaturul viimase kahe aasta

väikese söödaviljatoodangu tõttu on praegune olukord kindel. Lisaks alatisile söödaviljaostjale malle esineb tänavu söödaviljaturul Prantsuse ja Saksa, kellede omatoodang ei kata olevat nõudmist. Argentiina püüab realiseerida enne uue lõikuse pealetulekut oma vanu maisitagavaru, mistõttu esineb praegu maisiturul suur pakkumine, kuid vaatamata sellele kõvenesid ka m. n. maisihinnad.

M. n. kohta noteeriti tähtsamail teraviljaborssidel järgmised hinnad kr kv kohta (sulgudes eelmise nädala noteeringud):

Rukis: Chicago 14.22 (13.78), Winnipeg 11.84 (11.48), Hamburg (La Plata) 11.88 (11.41).

Nisu: Chicago 16.74 (15.95), Winnipeg 15.08 (14.39), Hamburg (Manitoba I) 18.62 (17.40), Liverpool 17.33 (16.22).

Mais: Chicago 15.60 (15.23).

Riigiviljamonopoli loomasööda müük al-

gas m. n. keskpaiku. Et tänavune oma majapidamisest saadav loomasöödakogus jäi väiksemaks, tuntakse põllumeeste hulgas praegu elavat huvi riikliku segajõusööda müügileilmumise vastu, mistõttu ka senini tehtud ettetellimisi on ministriumile saabunud rohkesti. Segajõusööda hinnaks on koos kottidega vaguniviisi (10 tn) Tallinnas 11,5 s kg. Seega ületab tänavune hind 2 s võrra l. a., mis on peamiselt tingitud segasöödas esinevate üksikute osiste kallinemisest. Praegu on müügil ainult karjasööt, kuna seasööda jahvatamisele ja tellimiste täitmisele asutakse lähemal päevil.

Väikemüügihinnad siseturul snt. kg.

	Tallinn	Tartu	Valga	Viljandi	Pärnu	Rakvere
rukis	18	13,5	14	19	18	13
nisu	20	23	23	20	23	23
oder	20	15	14	15	17	14
kaer	15	12,5	12,5	12	14	12
rukkijahu	18	14,5	15	15,5	16	15
sepijahu	32	28	28	25	28	30

LINATURG. — FLAX MARKET.

Välismaalt saabunud teadeta järgi püsib linaturg endiselt kindlana. Hindades võib märkida isegi teatud kõvenemistendentsi. Kuna siiski praegust hindade seisu peetakse hädaohhtlikult kõrgeks, ei ole tehinguid suurte partiide peale, vaid ketrusvabrikud ostavad lina ainult jooksva tarviduse katteks.

NSVL-u linadega on praegu võimalik tehinguid teha £ 80—81 cif IV grupi I sordi alusel. Läti-Liivoonia hind on £ 76—77 cif R sordi alusel. Võru-Petseri lina hinnaks on £ 77.10, Pärnu lina £ 76—76.10.

Käesoleva hooaja jooksul müüdnud NSVL-u linakogust hinnatakse 22 000 tn peale.

Linahinnad Šotis.

	2.XII 86	25.XI 86
Võru-Petseri R	£ 77—77.10	£ 76—77
Pärnu ülepuhastatud R	£ 76—76.10	£ 75—76
Pärnu takk	£ 80—81	£ 59—60
Läti-Liivoonia R	£ 76—76.10	£ 76—76.10
Vene Šianets IV gr I sort	£ 80—81	£ 80—81

Linahindade noteerimiskomisjon noteeris Tallinna Börsikomitee ruumes oma istungil 4. XII k. a. linakokkuostuhinnad franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel s kg-lt:

Võru- ja Petserimaal Mujal Eestis

R	118	116
HD	109	107
D	100	98
OD	91	89
LOD	82	80
H	73	71

Tendents selgusetu.

Kuna takuhinna kujunemise kohta ei olnud usutavaid andmeid, jäeti takuhind noteerimata.

30. XI peetud Võru laadale toodi 80 000 kg lina, mis müüdi keskmiselt hinnaga 120 s kg R sordi alusel. 1. XII Petseri laadale toodi 130 000 kg ja müüdi hinnaga 117—120 s kg. Räpina laadale toodi ka umbes 80 000 kg lina, kuid tagasiläinud hinna tõttu viidi umbes 30 000 kg lina koju tagasi. Hindade langetamist põhjendatakse ebakindla seisundiga maailma linaturul.

Tšehhoslovakkia linakaubandus organiseeriti käesoleva hooaja algul ümber nii, et linakokkuost teostatakse ainult linaketrusvabrikute keskbüroo kaudu, mis töötab kontaktis linakasvatajate keskseltsi „Ustredny Lnarsky svaz”.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Novembris kartulite väljavedu tõusis 14 869 kv. Läänud aasta novembris veeti välja kartuleid 15 200 kv, seega veidi rohkem. Käesoleva aasta esimese 11 kuu jooksul on kartuleid välja veetud 139 867 kv. Läänud aastal samal ajavahemikul veeti välja 108 220 kv, seega käesoleval aastal tõus 22%.

Detsembri esimesel nädalal kartuli eksport tõusis 3 520 kv. Sellest läks Lõuna-Ameerikasse 1 750 kv seemnekartuleid, kuna ülejäänud osa saadeti söögikartulina Inglisse ja Rootsi.

Söögikartuli väljavedu randadest on lõppemisel. Viru rannast Soome kartulite saatmine on täiesti lõppenud, kuna Lääne rannas arvatavasti viimased purjekad väljuvad käesoleval nädalal.

Seemnekartulite sortimine kestab Tallinna ladudes edasi. Käesoleval nädalal läheb jälle mõnesaja tonniline saadetus välja. Võib arvata, et tuleva nädala lõpuks on suurem osa seemnekartuleid ära saadetud.

Söögikartulite kokkuost siseturul on võrdlemisi vaikne. Tööstuskartuleid ostetakse peamiselt tärkliisvabrikutes, väiksemal määral ka piiritustööstustes.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 7. detsembril s. a. Börsikomitee ruumes noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul: Lääne rannas kr. 2,25—2,50 kv.
2. Tööstuskartul: tärkliisvabrikutes kr. 1,60—2,10 kv, piiritusvabrikutes kr. 1,80—2,20 kv.

Tendents kindel.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Õunaeksport seisab. M. n. läksid veel viimased eksportõunad meilt Soome ja nüüd ootavad soomlased odava tolliga ameerika õunu, milliseid nad võivad tuua sisse alates 15. XII. Selle tagajärjel muutus meie sibulõunte müük sel aastal raskemaks võrreldes eelmiste aastatega. Eelmisel aastail olid novembri teine ja detsembri esimene pool kõige elavamaks õuna ekspordi ajaks ja k. a. ekspordi seismajäämine sel ajajärgul mõjus halvavalt meie sibulõunte hinnale. Nii näeme praegugi, et sibulõunte hind turul kerkib ainult mõnel üksikul päeval ja langeb taas endisele tasemele. Üldse on

müümata õunakoguseid meil maal veel küllalt ja 15. dets. sissetoodavad odavad apelsinid võivad veelgi pidurdada õunamüüki. Sibulate hind langes vähe ja näitab veelgi langustendentsi. Porgandite, kaalikate ja muu juurvilja ostmine turul oli väike ja hinnad võrdlemisi odavad. Heas hinnas püsis kasvumaja tomat, mille kg-st maksti 3—3,50 kr. 30. nov. veeti meilt välja: 914 kg õunu, 596 kg kons. kurke ja 268 kg jõhvikaid, 1.—7. dets. veeti meilt välja: 9 902 kg õunu, 300 kg kons. kurke, 77 500 kg sigureid ja 1 860 kg jõhvikaid.

KALATURG. — FISH MARKET.

Külmade mõjul sisevetel tekkinud jääkate ja lobjak takistavad püüniste vetteasetamist; merevetes teganes suunkala kaugemale sügavamaisse kohisse, mistõttu kalasaak vähenes tunduvalt.

M. n. veeti välja ainult värsket kala 2 320 kg, sellest haugi 1 240 kg, ahvenat 800 kg ja koha 240 kg.

Haug tuli Muhu väinast ja ahven Pärnu lahest.

Värsket kala vähesuse tõttu püüsid siseturul kõrged müügihinnad. Kauba järele nõudmine oli tagasihoidlik.

Suurema elavusega arenes aga värsket räime kaubandus. Räime oli müügil rohkesti Tallinna ja Kolga lahest ning Sørve poolsaare rannikvetest. Müügihinnad Tallinna turul 13—18 s/kg.

Ka turski oli müügil rahuldavalt, hinnaga 20—28 s/kg.

Kilu ainult üksikuid kaste, hind 40—45 senti/kg.

Üldiselt arenes räimetoodang käesoleval sügisel, vähemalt Tallinna ja Kolga lahes, rahuldavalt.

Saagid on tunduvalt suuremad m. a. omist.

	November 1936		November 1935	
	kg.	kr.	kg.	kr.
kilu, värske	9 390	3 375	32 870	9 303
räim, värske	182 500	19 142	66 310	9 318
tursk ja teised, värske	3 350	533	100	35
suitsukala	9 250	2 775	4 170	1 364
k o o k u	204 490	25 830	103 450	20 020

Räimesaak on ligi 3 korda suurem l. a.-st. Suurema pakkumise tõttu on hinnad mada-

lamad. Kuu keskmiseks räimehinnaks kujunes 10,5 s kg, kuna l. a. novembris oli räime keskmine hind 14 s kg.

Kilusaak oli oktoobris ja novembris õige väike. Tursasaak suurenes. Räimesaagi rohkuse mõjul tõusis suitsuräimetoodang. Suitsukala (räim) tuleb peamiselt Kolga lahe rannikult — Neemest.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

UUDISEID LÄTI MAJANDUSPOLIITIKA JA SEADUSANDLUSE ALALT. ECONOMIC POLICY AND LAWS IN LATVIA.

Läti Riigiteatajas („Valdības Vēstnesis“) 26.X—28.XI s. a. avaldatud majanduse iseloomuga seadusandlikest aktidest nähtub, et peatähelepanu pühendati veel majanduse elu korrastamisele seoses teostatud lati devalveerimisega¹⁾. Kõigepealt tuleb mainida uut 28.X s. a. teostatud sisseveotollide alandamist (nr. 246). Selle eesmärgiks osutus käesoleval korral samuti hinnataseme tõusu vältimine. Ent kuna esimene tollialandus (21.X) pärast lati devalveerimist puudutas peamiselt esimese järgu tarbaineid²⁾, alandati nüüd (28.X) tolle esimese järgu toorainelt ja poolvalmis- ja saaduselt, subsideerides sel teel otseselt mitmesuguseid tootmisalasid (eriti tekstiilitööstust), milledele nõuti hinnataseme säilitamist nende poolt toodetavalt kaupadelt. Peale selle alandati tolli või jäeti viimane hoopis ära mitmesuguseil põllumajanduses ja kalanduses kasutatavalt tootmisvahendeil, — samuti hinnataseme tõusu vältimiseks.

Mainitud uus tollialandus vähendab omakorda riigitulusid tollimaksust. Nii väheneb riigitulu vaid tekstiilitööstustoorainete tollialandusest ligi 2 milj. Ls võrra. Et lati devalveerimisest tingitud lisakulude ja kahjude katmiseks oleks tarbe korral ressursse, moodustati valuuta stabiliseerimisfond (nr. 246). Siia arvatakse riigi ja Läti panga kullafondi aktiveerivate suurenemine seoses nende ümberhindamisega alandatud lati kursiga. Muud riigifondid ja -ettevõtted arvavad oma aktiveerivate suurenemise kulla, välisvaluuta ja -nõudmiste tagavarade

ümberhindamise arvel oma jooksva majandusaasta tulude juurde.

Töösturite ja kaupmeeskonna olukorra kergendamiseks ning ühtlasi hinnataseme stabiliseerimiseks alandasid 1.XI s. a. Läti krediitpank ja Läti põllumeeste krediitpank aktiivaoperatsioonide protsendimääri $\frac{1}{2}\%$ ja Läti pank $\frac{1}{2}$ —1% ($7\frac{1}{2}\%$ -lt 7%-le), arvates samuti 1.XI s. a. (nr. 247).

Alles 10.X s. a. rahaministri poolt kehtimapanud välisvaluutakursid tolli ja maksude arvestamiseks³⁾ muudeti ära ja pandi alates 1.XI s. a. kehtima uued kursid (nr. 241), kusjuures P.-Am. Ühendriikide, Belgia, Austria, Tšehhoslovakkia, Hollandi ja Leedu valuutade suhtes nähti lati kursis ette madalamana kui varem.

Pärast tollialandust alanud mõningate kaupade litsensita sisseveo võimaldamisele järgnes määrus erilise loata raamatute, perioodiliste väljaannete ja nootide sisseveo võimaldamise kohta (nr. 262). Sisseveo hõlbustamisele peab aitama kaasa litsentside andmine alates 1937. a. veerandaasta asemel (3 kuu peale ette, nagu senini) kolmveerandaasta viisi (4 kuu peale ette) (nr. 244).

Seoses lati kursi alandamisega kaotasid automaatselt kehtivuse Eesti ja Leeduga, osalt ka Rootsiiga sõlmitud kliiringlepingud. Kõigi nende riikidega oli Läti väliskaubanduses passiivne ja nende kasuks on suurem või väiksem jääk (k. a. septembris Eesti kasuks 0,15 milj. Ls, Leedu

¹⁾ Vt. „Majandusteated“ nr. 49 s. a.

kasuks 0,86 milj. Ls ja Rootsi kasuks 0,69 milj. Ls). Rootsiga vastav uus kokkulepe on juba saavutatud (nr. 265), kusjuures rootsi importijail tuleb kliiringlepingu arvetel õendamisel maksta 15% lati eelmise ja 85% alandatud kursi järgi. Seega saavad läti eksportörid 15% kuuluvaist summadest endise kõrgema lati kursi järgi.

Valituse poolt 17.XI s. a. vastuvõetud riigi lisaeelarve 1936/37 m.-aasta kohta 3,98 milj. Ls suuruses (nr. 269) on tingitud peamiselt sellest, et lati devalveerimise tõttu varemteostatud ostude eest tuleb anda latte enam.

1937/38. m.-a. riigieelarve koostatakse uue k. a. kevadel riigieelarve kohta kehtimapanud seaduse alusel. Sama seaduse kohaselt andis Rahaministeerium nüüd üksikasjalisi juhised riigieelarve koostamise kohta (nr. 259).

Vaatlusajavahemikul maa majanduselu stabiliseerimise püüete juures seoses lati devalveerimisega pandi kehtima rida põllumajanduse tootmist ja peamiselt turustamist korrastavaid seadusi. Elusloomade ja linnu- ning lihaturu (nr. 265) korrastamise seaduse kõrval muudeti lihatööstuse ja -ekspordi a/s. „Peekoni eksport“ põhikirja (nr. 247). Muudatus taotleb mainitud seltsi ülesannete laienemist, kusjuures sisseostu, töötlemise ja kauplemise kõrval siseturul ja liha, lihasaaduste, linnusaaduste ning elusloomade ekspordi kõrval kuulub viimasele samuti vastava ekspordi arendamine, kauplemise korrastamine siseturul ja seapidamise igapäevine soodustamine. Edasi avaldati siseturul 1936/37. a. müügile lubatavate seemnete kvaliteedi minimaalsed määrad (nr. 270) ja 1936/37. a. väljaveetava lina-, ristikheina- ja timutiseemne vastavad lubatavad määrad (nr. 258). Anti juhiseid munaekspordi kontrolli kohta (nr. 260) ja uusi juhiseid kanade munemisvõime võistluse kohta (nr. 253). Viimased pidid algama I.XI ja kestma 48 nädalat.

Põllumajanduse uute tootmisalade süvendamiseks ja laiendamiseks pandi kehtima seadus ravitaimede ja vürtside kasvatamise, kogumise ja kauplemise kohta (nr. 259).

Nende kindlad hinnad ja ülesostetava koguse määrab iga aasta peale kindlaks põllutööstusministeerium, kuna kogumist organiseerib ja juhib põllutöökoda. Tootjailt ostu- ja müügiainuõiguse nii sise- kui välis turul omavad vaid sotsiaalministeeriumi poolt volitatud ettevõtted. Sisseveoload antakse viimase heakskiitmisel. Siseturu turustamiskoguse kindlaksmääramiseks on avaldatud nende ravitaimede nimestik (nr. 267), millede kohta hulgimüüjad on kohustatud teatama tagavaraseisu ja aastatarvituse. Põllumajanduse avitamisele, käesoleval juhul kartulikasustamine piirituse tootmiseks, peab aitama kaasa samuti alanud riigi kolmekordse lõhnavee tootmine (nr. 259), mis tuleb müügil ka piiritusmonopoli viinapoodides. Seejuures on määratud hind (0,1 l-se pudeli kohta 1,20 Ls ja 0,25 lt pudeli kohta 2,70 Ls) üle kahe korra madalam hinnast, millega müüdi senini lõhnavett.

Vaatlusajal tõsteti valituse poolt ülesostetava teravilja hinda. Alushind jäi muutmata, kuid sellele määrati eriline lisamaks: rukkile 10 Ls ja nisule 20 Ls tn-lt (vaatamata kvaliteedile). Viimane kehtib alates 1. VIII s. a. — 1. III 37. (nr. 251). Peale selle pehmentati endisi²⁾ teravilja ülesostutingimusi (edaspidi kuivatatud rukki hl kohta minimaalne kaal 73 kg, nisu kohta 78 kg, odra kohta 69 ja 67 kg ning kaera kohta 49 kg).

Seadus mõningate põllumajanduskooperatiivühingute kohta (nr. 264) näeb ette, et oleval põllumajanduslikud kooperatiivühingud, mis omavad tegevuselt nende põllumajandusühingute iseloomu, mis on nähtud ette läti põllumajanduskoja seaduses³⁾, tuleb moodustada ümber vastavaks põllutöökojale alluvaks ühinguks.

Määrusi põllupidajatele toetuseandmise kohta inventari muretsemiseks muudeti nõnda, et tagasimaksuta toetust põllumajapidamisile võib anda edaspidi sõltumata koha suurusest. Tagasimaksuta toetust lehma muretsemiseks võidakse anda ka põllutöölisledeputantidele, kui nende ülalpidamisel on lap-

¹⁾ Vt. „Majandusteated“ nr. 37 s. a.

²⁾ Vt. „Majandusteated“ nr. 21 s. a.

sed alla 12 a. vanad. See peab aitama kaasa perekonnaga töölise üleminekule linnast maale.

Viimaseil tollialandusil muudeti ühtlasi ka tollitariifide üldmääruisi, millega laiendati tunduvalt välisreisijate poolt tollita sisse tuua lubatavate esemete nimestikku (nr. 246). See abinõu peab soodustama turismi levikut. Peale selle tõsteti peagu kolmekordselt norme, millede piires vabastatakse tollimak- sust Läti püsivalt elama asuvate või tagasi- tulevate isikute isiklik kraam (nr. 246).

Seoses suure raudteesilla avamisega ta- valise ülesõiduga üle Düüna jõe Krustpiisi juures raudteevalitsus pani käima mõned tema enda poolt ekspluateeritavad autobu- seliivid Vidzeme ja Zemgali vahel. Zemgale poolel lähevad nad enamjaolt kitsarööpmeli- se raudteeliiniga rööbiti. Autobuseliinide ja raudteetegevuse koordineerimise teel peab sel

alal reisijateühendus paranema tunduvalt (vastavad määrused ja tariifid avaldati nr. 255). Peale selle avaldas raudteevalitsus otsese kaubaveotariifide muudatused ja täien- dused Poola, Läti ja Eesti vahel⁴⁾ (nr. 266 ja 267).

Valitsuse poolt vastuvõetud seadus kind- lustuste kohta välisvaluutas (nr. 271) annab rahaministrile õiguse piirata või hoopis keelata kindlustuste sõlmimise vä- lisvaluutas ja kirjutada vastavaile ettevõt- teile ette viia üle olevaid kindlustusi kas osalt või täielikult lattides väljendatud kind- lustusisse. Seejuures peavad kindlustusette- võtted hoidma oma preemiatereservid Lätis. Vastava määruse annab rahaminister. Vii- mase seletuse kohaselt peavad kindlustuselt- sid viima üle Läti ka oma välismaal olevad reservid.

⁴⁾ Vt. „Majandusteated“ nr. 31 s. a.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIIVA

30. novembril 1936. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	34 178 242,25	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	704 876,51
välisraha	6 140 870,93	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Cntr.</i>	1 338 836,51	a) pangatähed liikvel	44 902 279,—
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	8 705 205,18	valitsuse	15 765 900,04
põllumajandusl.	1 963 141,26	pankade	7 714 788,63
metstättõstusl.	48 188,17	teised	2 162 796,41
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>		4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	25 633 480,08
valitsusele	—		8 059 466,22
teistele *)	13 293 372,02		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable</i>			
<i>Property and Equipment</i>	2 991 025,57		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	15 671 719,92		
	<u>84 390 101,81</u>		<u>84 390 101,81</u>

Kattevara vahekord jooksvate kohustustega: } 57,09%
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 2 251 705,77
Includes Ukr. 2 251 705,77 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

PALESTIINA. Kartulikasvatus Palestiinas. — *Potato Growing in Palestine.*

Palestiinas on hakatud pühendama suuremat tähelepanu kartulile alles viimaseil aastail. Viis-kuus aastat tagasi ulatus Palestiina kartulitoodang ainult tuh. tn. Lootuste kohaselt võiks käesoleva hooaja saak ulatuda 6 000 tn. Viis aastat tagasi toodi Palestiinasse välismaisi kartuleid ca 7 000 tn, m. a. aga enam kui kaks korda nii palju. Selline areng toodangus ning sisseveos on tingitud kasvavast nõudmisest selle esmajärgu toitainete järele linnades kui ka maal.

Mõned aastad tagasi arvati, et Palestiinas ei saa kasvatada kartuleid edukalt ning tasuvalt. Kuid katsetamised istutamisaegades, kultiveerimisviisides ja erisortide vahetamises tõendasid lõplikult, et Palestiinas võib saada küllaldast hea kvaliteediga saaki. Kartulikasvatust kastmise abil on arenemas, kuid praegu kasvatatakse siiski kartuleid enamjaolt vihmaperioodil, s. o. kartulid pannakse maha talvel ja võetakse üles aprilli ja juuli vahel.

Kartulite tootmise soodustamiseks sel perioodil kolmekordistas valitsus 1934. a. tollimäärä kartulile 1 LP-ilt 3 LP-le tn. Sellega saavutati häid tagajärgi.

Asjaolu, et sissevedu kasvas püsivalt: 4000 tn-ilt 1922. a. 7 000 tn-le 1930. a. ja umbes 16 000 tn-le 1935. a., on selgeks tõenduseks sellest, et oma saak, vaatamata toodangu suurenemisele, suudab järjest vähem rahuldada kohalikku nõudmist. Kohapealne tootmine ei suuda pidada sammu kasvava nõudmisega kartulite järele eriti rahvastiku kiire juurdekasvu tõttu maal. Kuid on veel teine põhjus. Kuni viimase ajani olid kartulid araablasiile maal ja külades ainult juhuslikuks toitaineks ega ole praegugi tõusnud esimesele kohale. Järelikult on oodata, et kartulite tarvituse küllaldus levib edaspidi veelgi ja nõudmine kartuli järele tõuseb kestvalt. Loodetakse, et see nõudmine tulevikus leiab rahuldamist mitte niivõrd sisseveost, kuivõrd toodangu tõusust sisemaal.

Viimaseil aastail on teinud Palestiina põllumajandus-osakond intensiivset propagandat kirjalikkude ja suuliste nõuannetega põllumeestele, kartuli näitepõldude asutami-

sega maa erinevaid kohtades ja kindlate, proovitud ning tunnustatud seemnekartulite sisseveoga Inglisest, Šotist ja Iirist kasvatajatele ostuhinnaga väljajagamiseks. Tagajärjeks on, et praegu võib näha kartulipõlde igal pool. Kuigi saak on parem keskmisel ja kergel maal, võib kasvatada kartulit siiski paljudel maaliikidel ja suuremal osal maa-alast, arvatud välja Berseba maakond ja teised kohad, kus viimasajud on liiga harvad ja kastmine läbiviimatu.

Kuigi Küproses kasvab suurepäraseid kartuleid ja suurem osa sisseveost tuleb sealt, on katsed näidanud, et sealt saadud seemnekartulid ei anna häid tulemusi. Isegi Küprosele, samuti ka Malta saarele, tuuakse seemet igal aastal väljaspoolt.

Sellest on tingitud tarvidus vedada sisse seemnekartuleid teisist maist, kus kliima on sobivam tervete mugulate kasvatamiseks. Sorti „Up to date“ peetakse üldiseks tarvituseks parimaks. See annab ka suuremat saaki. See on hea keedukartul, keskmiselt kuni varaselt valmiv ja kasvab võrdlemisi hästi kuivades oludes. On veel teisi häid sorte, nagu „majestic“, „arran banner“ ja „duke of york“, mis annavad küll eelmisest vähem saaki, kuid valmivad kiiremini.

On märkimisväärne, et viimasel kahel aastal ettevõetud katsed „zahlawi“ sordiga Süüria kõrgustikel andsid väga julgustavaid tulemusi. Viimasel reisir Siiüriasse vaatas palestiina põllumajanduse direktor üle kartulipõllud Zahleh'is ja sai hea mulje taimede tervest kasvust mis on arvatavasti suurel määral tingitud soodsast kliimast, milleks aitavad kaasa küllad tuuled lähedast lumemägedelt. See sort võib kasvada Palestiinas kunstlikul niisutamisel ka sügisel, kui häid seemnekartuleid ei ole mujalt saada.

Keskmise suurusega mugulad on seemneks parimad.

Kartulite mahapanek Palestiina peasaagiks toimub detsembrist jaanuarini ja selle kasvamine sõltub talvevihmast. Sügisene ja kevadine mahapanek, mis toimub augustist septembrini ja märtsist aprillini, vajab kasvuaja kestel nelja kastmist. Sügiseseks

mahapanekuks tuleb maad künda suvel sügavalt, et vältida umbrohtumist. Maad tuleb künda läbi veel teiskordselt ja väetada ning äestada veidi aega enne kartulite mahapanemist. Kevadiseks mahapanemiseks küntakse maa sügisel ja jäetakse sööti talveks, nii et talvihmad saaksid imbuda hästi sisse. Enne kartulite mahapanemist küntakse ja äestatakse maa uuesti. Tasuv on rohke väetamine, 2—3 tn hästi läbimädanenud laudasõnnikut ühe dunumi kohta (1 dunum = ca 92 m²). On tähtis, et ei tarvitata värsket sõnnikut, kuna see teeb mugulad vastuvõtlikumaks haigusile ja taudidele. Kunstväetist tuleb tarvitada samuti enne seemne mahapanemist. Kartulikasvatavad peavad küsima nõu oma ringkonna põllumajandus-inspektoreilt parima kunstväetise kohta vastavale maaliigile ja selle tarvituse parima aja suhtes. Talvise kartuli kasvataja saab vihmaga kasvamise korral saaki 600—800 kg ehk $\frac{3}{4}$ tn dunumilt. Kui aga saak kasvas kastmise abil, võib oodata 1—1,25 tn saaki. Eriti soodsail tingimustel on saadud mõnedes kohtades saaki ka üle 3 tn dunumilt.

Kasvatavad peavad kandma hoolt, et välditaks haiguste ja taudide levimist. Seks soovitatatakse neile:

a) panna maha ainult haigustevabu seemnekartuleid;

b) kartuleid mitte panna maha maalale, kus on tulnud ette haigusi;

c) enne mahapanemist leotada mugulaid 2 tundi lahuses 60 gr 40%-st formalini 4 gal. või petrooleuminõu vee peale. Kui ei ole võimalik saada formalini, tarvitada Ceresani $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ % kanguses ja leotada mugulaid sel lahuses 10 minutit;

d) kui põllule ilmub tõsisem haigus, korjata viivitamatult kokku haigustunud tai-

med ja põletada kõik nakatatud lehed, varred ja mugulad;

c) kartulite fungoid-haiguste vältimiseks pritsida neid 20% kange „Bordeaux Mixture'iga“ vähemalt 2 korda kasvamisaaja kestel;

d) tellida seemneid tunnustatud kaupmeestelt ja jälgida, et saadeti oleks varustatud tunnustusega „vaba haigusist“.

Kahtluse korral, kust saada häid seemnekartuleid, tuleb pöörduda oma ringkonna põllumajanduse nõuandja poole.

Iga põllumees pidagu meeles, et iga kartulikasvataja peaks kahe- või kolmekordistama kartulipõldude pindala ja saaki, et saavutada oma maa tarviduse rahuldamist.

Kartuleid võidakse kasvatada edukalt apelsini ja teiste viljapuude vahel. Nii saab põllumees vahepealset lõikust, oodates viljapuude saaki. Peale selle on kartul heaks maaparandajaks viljaks, sest nõudes tugevat väetamist ta jätab maa heasse seisundisse teiste viljade kasvatamiseks.

Keskmise suurusega seemnekartulid tuleb enne mahapanemist idandada, paigutades neid madalais üksteiselelaotud kastides jahedasse ja õhurikkasse katusealusesse. Kastide järjestust tuleb aegajalt muuta, kartuleid vaadata, ning kõrvaldada ja hävitada riknenud ja haiged mugulad. Säärane kastidesse paigutamise viis kutsub välja kartulite idanemise, mistõttu nende kasvamine pärast mahapanemist on korrapärasem ja kiirem.

Importõrde tähelepanu juhitakse 1934. a. Taimekaitse määrusele (No. 2) ja 1935. a. Täiendavale määrusele ning tarvidusele seemnekartulite sisseveola hankimiseks enne tellimise äraandmist ning vastavate tunnustuste esitamise vajadusele tellimiste täitjate poolt välismaal.

POOLA. Blokeeritud summad Poola Pangas. - Blocked Sums in the Bank of Poland.

Blokeeritud summad Poola Pangas kasvavad sest saadik, kui Poola valitsus lõpetas võlgade teenistuse üksikuisse maisse, kelledega Poolal oli passiivne maksebilans. Blokeeritud summast võib tarvitada välja veoks üksikuisse maisse (meretagused), kellega Poolal ei ole senini organiseeritud kaubandust. Blokeeritud summast tahetakse

kasustada nüüd (lehtede teadete järgi) seks, et mahutada ehitisesse või Poola väärtpaberite ostusse, et tõsta nende hindu ja vähendada sellega nende tasuvust, mis väldib praeguse kõrguse juures investeerimist tööstusse ja kaubandusse. Ameerikasse sõitis komisjon, kelle ülesandeks pidavat olema ka selle küsimuse arutamine,

Eeltöid „Lanitali“ valmistamiseks.

Preparations for Manufacture of „Lanital“ in Poland.

Organiseerimistööd lanitali valmistamiseks Poolas Lodzis asutatud A/S. Polana poolt on edukad, A/S. Polana aktsionärid pöördusid kaubandus-tööstusministeeriumi poole kontsessiooni saamiseks lanitali valmistamiseks. Sealjuures juhiti tähelepanu selle tööstuse suurele tähtsusele Poola majanduses. Ülesseatud kõrgete hindade tõttu tekkis raskusi läbirääkimisel põllupidajatega

kaseinivalmistamise üle, mis on peaaegselt lanitali valmistamisel. Põllupidajate poolt seletati, et praegune hinnatase karjakasvatuses on järgmine: rööskpiima müügihind arvestatakse 6—8 grossi l, mille järgi kaseinihind tuleks 2 zl. kg. Arvestades selle hinnataseme kõrgust võttis A/S. Polana kaseinivalmistamise enda peale.

Poola või väljavedu. — *Polish Butter Exports.*

K. a. 9 kuu jooksul veeti võid välja 8,4 tuh. tn. Samal ajal 1935. a. — 3,5 tuh. tn ja

1934. a. — 3,7 tuh. tn. Sellest läks $\frac{9}{10}$ Inglisse.

Poola ehitustööstus. — *Polish Building Industry.*

Poola ehitustööstus näitab suurenevat elavust. Telliskivivabrikuid töötab praegu 465 (aasta eest 426), töölisi ehituse alal 27 358,

aasta eest 22 201, töölisi klaasivabrikuis 11 425, aasta eest 7 804. Tsementi müüdi augustini 692 758 tn., aasta eest 523 667 tn.

Poola tekstiiltööstus. — *Polish Textile Industry.*

Tekstiiltööstuse paranenud konjunktuurist tunnistavad talve hooajamüügi suurenemised Bialystoki ja Lodzi rajoonis. Bialystokis

müüdi kuni 40% rohkem. Ka Lodzis oli hooaeg parem kui l. a.

Poola paberitööstus. — *Polish Paper Industry.*

Paberitööstuses oli 1933. a. organiseeritud n. n. „Centropapier“ sündikaati. See sündikaat pidi lõppema 31. dets., kuid pikendati nüüd 1939. a. Pükendamine sai võimalikuks toodangu kvote ümberkorraldamise tõttu.

Kaks seismajäänud paberivabrikut, kes sai senini seismajäämise eest preemiaid, on jäetud sündikaadist välja. „Centropapier“ on Poola poolne partner kõigis tehinguis paberile Poola kaubalepinguis.

Põllumajandus. — *Agriculture.*

Loomade loendus näitas juulis s. a. 3 821 tuh. hobust, 10 163 tuh. veist, 7 058 tuh. siga, 3 020 tuh. lammast, 378 tuh. kitsi. Loomade arv tõusis, võrreldes l. a. loendusega — hobused — 1,6%, veised — 4,1%, sead 4,9%, lammad 7,8%, kitsed 6,5%. Põllusaak andis senini järgmisi tagajärgi: nisu 21,3 milj. kv., suurenemine 5,9%, rukis 64,3 milj. kv., vähenemine 2,8%, oder 14,2 milj. kv., vähenemine

3,2%, kaer 26,3 milj. kv., suurenemine 1,4%, kartulid 319,8 milj. kv., suurenemine 1,6%.

Lina all oli 1935. a. 123,4 tuh. ha — viie aasta keskmine 104 tuh. ha, kiudu saadi 398,3 tuh. kv., viie aasta keskmine 314 tuh. kv., kanepi-külvipind 1935. a. 33,9 tuh. ha, viie aasta keskmine 32,3 tuh. ha, kiudu saadi 121 tuh. kv., viie aasta keskmine 114 tuh. kv.

LEEDU.

Piirituse segamine bensiini hulka Leedus.

Adding of Spirit to Benzine in Lithuania.

Tänavu l. IV-st hakati Leedus segama piiritust bensiini hulka. Uue mootorite kütta-aine nimeks on motoriin, milles on 25% piiritust ja 75% bensiini. Motoriini müügihinnaks on 98 leedu centi l. Kuna praegu segatakse iga kuu keskmiselt 150 000 l piiritust bensiini hulka, loodetakse, et esimese

aasta jooksul, s. o. kuni l. IV 1937. a., tarvitatakse seks 1,8 milj. l puhast piiritust (peagu 100%-st). Enne segamist bensiini hulka tuleb toorpiiritus dehtidreerimisele, et eemaldada selles leiduvat vett, kusjuures saadakse 99,8%-st piiritust.

Kuni piirituse segamiseni bensiiniga oli

aastane piiritustarvitus Leedus umbes 1,8 milj. l, nüüd aga 3,6—4 milj. l. Praegu tegutseb Leedus 36 piiritusvabrikut. Kuna enamik neist asub mõisades, kasvatavad mõisnikud ka ise suurel määral kartulit, ostes põllumeestelt juurde nii palju, kui tarvis, makstes ainult hindade komisari poolt kindlaksmääratud hinda — tänavu 1,90 lit. tsntn (50 kg) eest. Nüüd aga tahab valitsus panna tulevasesst hooajast kehtima uue

korra, et sundida piiritusvabrikuid ostma rohkem kartuleid põllumeestelt. Tahetakse teha sunduslikuks, et piiritusvabrikud ostaksid vähemalt 75% tarvisminevast kartulist põllumeestelt ja ainult 25% võtaksid oma majapidamises kasvatatud kartulist.

Praegusel hooajal maksab rahaministeerium piiritusvabrikule puhastamata piirituse l eest 74,9 leedu centi, möödunud hooajal 66,4.

Investeerimisi Leedus. — *New Investments in Lithuania.*

Uusi tööstusettevõtteid asutati augustist—oktoobrini 16 investeeritud kapitaliga umbes 480 000 lit. Neist on 8 veskit kapitaliga 135 000 lit, 1 elektriijaam — 120 000 lit, 1 linatöötlemissvabrik — 85 000 lit, 1 tärpentini- ja kalifoniumivabrik — 75 000 lit, 2 villakraasimis- ja ketramistööstust — 40 000 lit jne.

Majade ehitus linnades. Tänavusel ehitushooajal ehitati linnades (või lõpe-

tati ehitamist) umbes 6 000 hoonet (l. a. 3 600), kuhu investeeriti üle 23 milj. lit. (l. a. 17,5 milj. lit.). Neist ehitati ettevõtete jaoks 70 hoonet investeeritud kapitaliga 1,7 milj. lit. Võrreldes eelmiste aastatega on tänavu ehitamine hoogsam: 1934. a. investeeriti kapitale 19 milj. lit, 1935. a. — 18 milj. lit, ja 1936. a. 23 milj. lit. Ka Kaunas oli ehitus tänavu hoogsam, kusjuures ehitusisse investeeriti 7 milj. lit. (l. a. — umbes 5 milj. lit.).

NORRA. Kalakonservide väljaveo suurenemine P.-Am. Ühendriigesse.

Increased Export of Canned Fish from Norway to U. S. A.

„Tidsskrift for Hermetikkindustrie“ andmeil oli kalakonservide väljavedu Norrast 1. I—31. VIII 36. P.-Am. Ühendriigesse 13 398 tn 11 086 tn vastu l. a. samal ajal, Inglisse 4 718 tn 5 595 tn vastu l. a. samal ajal ja Austraaliasse 1 803 tn 1 143 tn vastu l. a. samal ajal.

Samal ajal veeti välja väikeheeringaid 1 322 tn 11 631 tn vastu l. a. samal ajal, suitsuheeringaid 4 895 tn 3 637 tn vastu ja räimi 3 691 tn 4 496 tn vastu l. a. samal ajal.

AUSTRIA.

Austria seemnekartulite väljavedu Argentiinasse.

Export of Seed Potatoes from Austria to Argentina.

Viimasel ajal läksid teele Hamburgi kaudu mõned vagunid seemnekartuleid Argentiinasse. Tegemist on proovisaadetisega, kusjuures on teada rida juhte Austria seem-

nekartuli soodsast kasvamisest Argentiinas. Suuremat väljavedu L.-Ameerikasse ei ole senini veel olnud.

ŠVEITS. Juustu väljaveo kontroll Šveitsis. — *Cheese Export Control in Switzerland.*

Šveitsi liiduvallitsus otsustas 17. XI s. a. seada väljaveokontrolli alla tähtsamad juustusordid. Uue korralduse järgi võivad kontroll-juustusorte (kõik kõvajuustu tähtsamad sordid ja karbijuust) eksportida ilma otsese väljaveoloata ainult šveitsi juustukaubanduse liit ja šveitsi karbijuustutootjate föderatsioon. Väljaspool seda on juustueksport lubatud ainult 1—5 kg-ni või majandusdepartemangu põllumajandusosakonna loaga eri-

lise väljaveomaksu tasumisel, mis on proportsionaalne juustu sisemaa- ja vällisturu hinna vahel.

Juustu väljaveokontrolli sisseseadmise põhjuseks on esijoones vajadus vältida üle-määrast juustu väljavedu eraisikute poolt, kes ei kannu otseselt mingeid kohustusi üldise piimasaaduste hindade taseme hoidmise alal.